

Dosarul nr. 2ra-1985/21
2-20003128-01-2ra-15122021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Tricolici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Cotorobai, M. Anton)

ÎNCHEIERE

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Anatolie Culicov și Raisa Blajen,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Municipală de Gestionare a Fondului Locativ „Nr.6” din Chișinău, în procedura
falimentului, împotriva Raisei Blajen și Anatolie Culicov cu privire la încasarea
datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 10 ianuarie 2020, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului
Locativ „Nr.6” din Chișinău, în procedura falimentului, (în continuare ÎMGFL
„Nr.6” din Chișinău, în procedura falimentului), prin intermediul lichidatorului Ion
Popa, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Raisei Blajen și Anatolie
Culicov, solicitând încasarea, în mod solidar, a datoriei pentru serviciile locativ-
comunale în sumă de 27709,13 lei, neachitată până la data de 01 septembrie 2019.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în baza contului personal
deschis la ÎMGFL „Nr.6” din Chișinău, Raisa Blajen și Anatolie Culicov au
beneficiat de servicii locativ-comunale, iar ultimii au acceptat prestarea și au
beneficiat de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, conform normelor
și tarifelor în vigoare.

Conform informației privind situația despre achitarea serviciilor locativ-
comunale: deservirea bloc locativ, transportarea deșeurilor, antena tv, radio, deservire
lift, des. echipamentului tehnic, apă potabilă, pârații au acumulat o datorie în mărime
de 27709,13 lei la situația din 01 septembrie 2019.

Reclamantul a precizat că, în caz de neachitare de către
proprietarii/chiriașii/locatarii apartamentelor, încăperilor locuibile și nelocuibile ai
blocului locativ gestionat a datoriilor la serviciile locativ-comunale, îi acordă dreptul
de a acționa consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei și chiar are obligația
de a o face, pentru a stinge creanțele față de SA „Termoelectrica”, SA „Apă-Canal
Chișinău” din contul achitărilor efectuate de către subconsumatorii restanți.

Reclamantul a susținut că, obligațiunea de achitare a costului serviciilor prestate urmează a fi pusă în sarcina beneficiarilor.

Totodată, a precizat că, în temeiul art. 916 Cod civil, este în drept să înainteze cerere de chemare în judecată fără respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, deoarece prin intermediul facturilor lunare pârâții au fost anunțați despre executarea obligației de achitare a serviciilor locativ-comunale.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL „Nr.6” din Chișinău și s-a încasat, în mod solidar, de la Anatolie Culicov și Raisa Blajen în beneficiul ÎMGFL „Nr.6” din Chișinău datoria la serviciile locativ-comunale, neachitată până la 01 septembrie 2019, în sumă de 27709,13 lei; s-a încasat, în mod solidar, de la Anatolie Culicov și Raisa Blajen în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 831, 27 de lei.

Prin decizia din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Anatolie Culicov și Raisa Blajen și s-a menținut hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 07 decembrie 2021, Anatolie Culicov și Raisa Blajen au declarat recurs împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat în apel și recurs.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel și instanța de fond au emis hotărâri ilegale și neîntemeiate, bazate pe interpretarea eronată a normelor legale și a probelor din dosar.

Instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor apelului. Prin urmare instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei și nu a dat răspuns argumentelor. Instanța de apel doar s-a limitat la niște fraze generale și a preluat în tot aserțiunile primei instanțe, care nu echivalează cu examinarea pricinii sub toate aspectele.

Cu referire la prevederile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, recurenții au susținut că, norma dată obligă instanța de apel să verifice integral argumentele cererii de apel și să se pronunțe expres asupra tuturor motivelor invocate în apel. Însă în decizia instanței de apel, nu se regăsește niciun răspuns la argumentele apelului.

Recurenții au opinat că, atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate și ilegale în partea admiterii integrale a pretențiilor intimatului ÎMGFL „Nr.6” din mun. Chișinău, deoarece au fost emise cu aprecierea incorectă și eronată a probelor anexate la materialele cauzei și cu aplicarea incorectă a normelor de drept material care guvernează raportul juridic litigios.

Acțiunea a fost înaintată la data de 10 ianuarie 2020 (momentul în care s-a întrerupt termenul de prescripție extinctivă). În cererea de chemare în judecată și în hotărârile instanțelor de judecată se invocă, că datoria s-ar fi format în perioada de până la 01 septembrie 2019, însă nu se indică data începerii formării acestei datorii. Totodată din informația eliberată de „Infocom” rezultă clar că datoria este una istorică, formată încă de la începutul anilor 2000. Toate datoriile sunt prescrise, iar pretențiile intimatului urmau a fi respinse ca tardive, însă instanța de apel nu a reacționat în niciun fel, considerând că datoriile la serviciile comunale sunt

imprescriptibile. Contrar argumentelor eronate invocate în decizia recurată, în ultimii trei ani de la înaintarea acțiunii în justiție nu a efectuat anumite plăți și nu a recunoscut datoriile istorice, care s-au prescris. Instanța de apel în mod eronat a constatat că ar fi achitat unele plăți în contul stingerii datoriei, prin ce ar fi recunoscut acțiunea, această concluzie constituie o apreciere arbitrară a probelor din dosar și o distorsionare evidentă a realității.

Conform cererii de chemare în judecată depusă la data de 10 ianuarie 2020, rezultă că se solicită încasarea datoriilor acumulate pentru prestarea serviciilor comunale - deservirea blocului, transportarea deșeurilor, antena radio tv, deservirea lift, echipament tehnic, apa potabilă, adică prin acțiunea respectivă nu s-a solicitat încasarea datoriilor pentru energia termică și apă caldă, datorii care au făcut obiectul altui litigiu, soluționat prin decizia Curții Supreme de Justiție, care a fost anexată la cererea de apel. Din analiza informației despre achitarea serviciilor comunale anexată de reclamant, rezultă că pentru perioada februarie 2012 - ianuarie 2020 (momentul înaintării acțiunii), adică pentru ultimii trei ani până la depunerea acțiunii, anumite achitări la plățile comunale nu au fost efectuate, adică toate datoriile acumulate până în luna decembrie 2016 inclusiv s-au prescris în mod incontestabil. Tot din analiza acestei informații rezultă, că pentru luna ianuarie 2012, luna decembrie 2011 și luna februarie 2011 sunt reflectate achitări fixe în sumă de 112 lei și respectiv 224 de lei la compartimentul energie termică, ceea ce de fapt au constituit niște compensații la sezonul rece pentru Raisa Blajen, ținând cont că este o persoană cu dizabilități și pensionară. Adică, achitățile respective, pe care instanța de apel le-a considerat ca recunoaștere a datoriei și întrerupere a termenului de prescripție, în primul rând au fost efectuate în anii 2011 și 2012, adică nu în interiorul termenului de prescripție de 3 ani până la intentarea acțiunii ianuarie 2017 - ianuarie 2020. În al doilea rând aceste achitări, de fapt, nu sunt achitări, dar sunt compensații, ceea ce denotă lipsa acțiunii de recunoaștere a datoriei. În al treilea rând aceste achitări nu țin de obiectul litigiului, deoarece datoria pentru plata energiei termice nu face parte din obiectul acțiunii, obiectul acțiunii sunt alte servicii comunale.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului conform scrisorii de însoțire datate cu 15 decembrie 2021 (f.d.96) și a fost recepționată la 17 decembrie 2021, conform avizului de recepție (f.d.98).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

Studiind materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va înceta, din oficiu, procedura de recurs la cererea de recurs depusă de Anatolie Culicov și Raisa Blajen împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445¹ Cod de procedură civilă, instanța de recurs dispune, printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, încetarea procedurii de recurs, din oficiu sau la cerere, dacă după declararea admisibilității recursului se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433.

În temeiul art. 433 Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În speță, Colegiul precizează că, încetarea, din oficiu, a procedurii de recurs la cererea de recurs înaintată de Anatolie Culicov și Raisa Blajen împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, se realizează, pornind de la faptul că recurenții au declarat recursul cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 Cod de procedură civilă.

Or, în conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Art. 15 Cod de procedură civilă statuează că, participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

La caz, recursul împotriva deciziei instanței de apel din 08 iulie 2021 a fost înregistrat de către recurenții Anatolie Culicov și Raisa Blajen la data de 07 decembrie 2021 (f.d.85).

Prin încheierea din 26 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul înaintat de Anatolie Culicov și Raisa Blajen a fost declarat admisibil, fiind numită examinarea acestuia pentru data de 09 februarie 2022 (f.d.124).

În continuare, în susținerea soluției de încetare a procedurii de recurs, Colegiul precizează că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 08 iulie 2021.

Prin decizia contestată cu prezentul recurs, s-a respins apelul declarat de Anatolie Culicov și Raisa Blajen și s-a menținut hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.69-77), prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL „Nr.6” din Chișinău și s-a încasat, în mod solidar, de la Anatolie Culicov și Raisa Blajen în beneficiul ÎMGFL „Nr.6” din Chișinău datoria la serviciile locativ-comunale, neachitată până la 01 septembrie 2019, în sumă de 27709,13 lei; s-a încasat, în mod solidar, de la Anatolie Culicov și Raisa Blajen în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 831, 27 de lei (f.d.38, 41-45).

În temeiul art. 389 alin. (4) Cod de procedură civilă, decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești, iar conform alineatului 6 al aceluiași articol, decizia integrală se remite părților în termen de 5 zile de la semnare.

Colegiul evidențiază că, materialele cauzei atestă expedierea la data de 23 septembrie 2021 către părți, inclusiv lui Anatolie Culicov și Raisa Blajen, a copiei deciziei instanței de apel la adresa electronică tegulum@mail.ru (f.d.78), adresă introdusă de către partea apelantă în cererea de apel nemotivată (f.d.47). Or, indicarea adresei electronice nominalizate în cererea de apel, denotă acceptul părții la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată la adresa respectivă. Mai mult, apelanții au înregistrat cererea de apel motivată, despre ce au menționat expres în textul acesteia, ca urmare a comunicării de către instanța de apel a încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, prin intermediul poștei electronice la adresa indicată (f.d.63).

În confirmarea acestei împrejurări, urmează a fi reținut extrasul din poșta electronică, din care se deduce textul precum că Curtea de Apel Chișinău a expedit copia deciziei pentru cunoștință la 23 septembrie 2021 (f.d.78).

Deși, din textul recursului se profilează că, recurenții au luat cunoștință de decizia instanței de apel la data de 26 octombrie 2021, la cererea lui Anatolie Culicov (f.d.82), Colegiul reiterează că, în materialele cauzei se identifică expedierea deciziei instanței de apel la 23 septembrie 2021 către partea apelantă la adresa electronică tegulum@mail.ru (f.d.78).

În context, Colegiul notează că, adresa electronică tegulum@mail.ru a fost indicată în cererea de apel nemotivată, la datele de contact ale părții apelante (f.d.47).

De altfel, încheierea din 01 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Anatolie Culicov și Raisa Blajen, fiindu-le acordat apelanților un termen de 5 zile de la recepționare pentru prezentarea cererii de apel motivate, precum și originalul dovezii de plată a taxei de stat, la fel, a fost expediată la aceeași adresă electronică tegulum@mail.ru (f.d.61).

La înregistrarea de către Anatolie Culicov și Raisa Blajen a cererii de apel motivate în data de 22 aprilie 2021, la finalul părții motivate a acestei cereri de apel, Anatolie Culicov și Raisa Blajen au specificat că: „încheierea instanței de a nu da curs a fost recepționată prin poșta electronică la 17 aprilie 2021, prin urmare termenul de 5 zile este respectat și solicităm primirea în procedură a apelului.” (f.d.63).

Astfel, recurenții recunosc că, adresa electronică tegulum@mail.ru le aparține, în condițiile în care înșiși au confirmat recepționarea la această adresă a încheierii instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Or, copia deciziei instanței de apel 08 iulie 2021 a fost expediată la data de 23 septembrie 2021 în adresa apelanților/recurenți Anatolie Culicov și Raisa Blajen, prin intermediul poștei electronice, la aceeași adresă tegulum@mail.ru (f.d.78).

Confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul generat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul enunțat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Altfel spus, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Cu referire la alegația recurenților precum că, la data de 26 octombrie 2021 a luat cunoștință de decizia instanței de apel ca urmare a înregistrării cererii în acest sens, Colegiul menționează că, într-adevăr la materialele cauzei este anexată cererea lui Anatolie Culicov din data de 25 octombrie 2021, prin care a solicitat eliberarea dosarului civil pentru a lua cunoștință de materialele acestuia, iar conform înscrierii efectuate în cererea dată, la 26 octombrie 2021 a luat cunoștință de decizie (f.d.82)

În situația în care materialele cauzei atestă comunicarea deciziei integrale din 08 iulie 2021 a instanței de apel către Anatolie Culicov și Raisa Blajen, la data de 23 septembrie 2021, la adresa electronică tegulum@mail.ru, de altfel, adresă recunoscută de recurenți, având în vedere recepționarea actelor procedurale comunicate anterior la această adresă, Colegiul iterează că, anume din aceasta dată

urmează a fi calculat termenul de două luni în sensul art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La caz, recursul a fost declarat la data de 07 decembrie 2021 (f.d.85).

Conjunctura redată reliefează că, Anatolie Culicov și Raisa Blajen și-au realizat dreptul de a exercita calea de atac, recursul, împotriva deciziei instanței de apel, cu omiterea termenului legal, în situația în care decizia instanței de apel le-a fost comunicată în data de 23 septembrie 2021 la adresa electronică indicată.

Colegiul nu neagă dreptul recurenților de a lua cunoștință de materialele cauzei civile, ceea ce a și făcut Anatolie Culicov la 26 octombrie 2021, când a luat cunoștință, la cererea sa, de materialele dosarului civil, inclusiv de decizia instanței de apel, conform mențiunii, însă acest aspect nu poate justifica declararea recursului cu omiterea termenului de două luni, având în vedere comunicarea anterioară de către instanța de apel a deciziei integrale și anume la data de 23 septembrie 2021.

Iar în temeiul art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În condițiile în care comunicarea către partea apelantă a deciziei instanței de apel din 08 iulie 2021 s-a efectuat la data de 23 septembrie 2021, termenul de două luni de depunere a cererii de recurs a început a curge din 24 septembrie 2021 și a expirat la 24 noiembrie 2021. Astfel, recursul declarat la 07 decembrie 2021 împotriva deciziei instanței de apel din 08 iulie 2021, s-a realizat cu omiterea termenului două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Subsidiar, Colegiul arată că decizia instanței de apel din 08 iulie 2021 a fost publicată pe portalul instanței de apel <https://cac.instante.justice.md/> la data de 21 septembrie 2021, ceea ce constituie o altă modalitate de a lua cunoștință de decizia instanței de apel.

În situația relatată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul conchide că recurenții au eludat obligația de a-și valorifica drepturile procedurale în termenul stabilit de legiuitor.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul *res judicata*, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită (a se vedea Ponomaryov v. Ucraina, nr.3236 / 03, §§ 41, 3 aprilie 2008).

Or, în cauza Bodi vs Republica Moldova, cererea nr. 7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019, §§ 23-24, Curtea a considerat că prin admiterea recursului după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. Astfel, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor

juridice și a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, astfel a avut loc violarea Articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea *Brumărescu vs Romania* [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 62).

Adițional, Colegiul notează că în jurisprudența CtEDO, în cauzele față de Republica Moldova, s-a mai punctat că legislația moldovenească prevede un termen limită de adresare cu recurs până a deveni o decizie definitivă. Astfel, Curtea a constatat o violare atunci când autoritățile au admis un recurs depus după expirarea termenului de prescripție (*Melnic c. Moldovei*, §§ 41- 43; *Istrate c. Moldovei*, nr. 53773/00, §§ 53 - 55, 13 iunie 2006). În consecință, Curtea a constatat o violare a art. 6 § 1 CEDO în ceea ce privește principiul securității raporturilor juridice.

În corolar, considerentele accentuate *supra* justifică concluzia instanței de recurs privind încetarea, din oficiu, a procedurii de recurs, la cererea de recurs depusă de Anatolie Culicov și Raisa Blajen împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art.269-270, art.433, art. 442, art. 444, art. 445¹ Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se încetează, din oficiu, procedura de recurs, la cererea de recurs depusă de Anatolie Culicov și Raisa Blajen împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ „Nr.6” din Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Raisei Blajen și Anatolie Culicov cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh

Galina Stratulat